

Ajatuksia ja ihmetyksiä aikuiskoulutuksen erityisestä tuesta

Erilaiset oppijat -valtakunnallinen teematyöryhmätapaaminen

Aika: 9.11.2009 klo 10.00 - 14.00

Leena Selkivuori
JAMK/AOKK

Erityinen tuki aikuiskoulutuksessa; mitä, miten, kuka, missä,.....

- Julkinen keskustelu aiheesta vähäistä; hankkeiden, projektien, selvitysten kautta tapahtuvaa kehittämistä? - Mitä hyvää, mitä ongelmia?
- Pääsääntöisesti ohjauksen nimikkeellä tapahtuvaa toimintaa?
- Akku-työryhmän kannanotto erityiseen tukeen aikuiskoulutuksessa?
- Kehittämisen mahdollistajana / esteenä?
 - Laki (630/98) ja asetus (811/98) ammatillisesta koulutuksesta
 - Laki (631/98) ja asetus (812/98) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta
 - Lukiolaki (2003) ja ops-perusteet (2005), yo-tutkinto määräykset
 - Yliopistolaki (715/04)
 - Vapaan sivistystyön määräykset ; kansanopistot, työväenopistot
 - Yhdenvertaisuuslaki (21/04)
 - Rahoituslainsäädäntö

Asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 6.11.1998/806

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980806>

- Opetusministerin esittelystä säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain ([635/1998](#)) nojalla:
1 luku ; Käyttökustannukset, 10 a § ([17.11.2005/914](#))
- Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhintaa korotetaan niiden opiskelijoiden osalta, joille annetaan erityisiä opetus- ja oppilashuoltopalveluita opiskelijan vamman, sairauden tai niihin rinnastettavan syyn vuoksi. Korotus on 50 prosenttia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 16 §:n nojalla vahvistetusta ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta.

Erilainen oppijuus aikuisen haasteena ja voimavarana

- Oppimista ja opiskelua vaikuttavien tekijöiden kirjo on laaja
 - Spesifit oppimisvaikeudet
 - Laaja-alaiset oppimisvaikeudet
 - Muut oppimista ja opiskelua vaikeuttavat syyt
- Kasautuvuus, päällekkäisyys
- Ei tiedosteta yhteyttä lapsuuden oppimisvaikeuksiin ja työelämän vaikeuksien välillä (esim. ylikuormittuminen)
- Selviytymiskeinot kompensoi
- Apuvälinemahdollisuudet
- Aktiivinen rooli
- Aikaisempien tietojen, taitojen ja uskomusten hyödyntäminen

Aikuisten oppimisvaikeuksiin liittyviä pedagogisia haasteita

- Aikuisuuden huomioiminen
- Erityispalveluiden puute
- Järjestelmän hajanaisuus
- Oppimisvaikeuksien määrittelyvaikeudet
- Asiakkaan oma aktiivisuus keskiössä
- Alueellinen epätasa-arvoisuus
- Riittävän tiedon puute, kielteiset asenteet ja oikeusturvan puutteet

Erityiskasvatuksen toiminnan suunnittelua ja toteutusta ohjaavat paradigmat

- Erilliset oppimisympäristöt (segregaatio, laitosparadigma)
- Integroiva ja yhteisöä lähentyvät tai lähelle sijoittuvat oppimisympäristöt (integraatio / kuntoutusparadigma)
- Osallistavat, inklusiiviset ympäristöt (tukiparadigma)
- Käyttäjälähtöinen (sosiaalinen parafigma)

Mahdollisuus hyvään oppimiseen ja opiskeluun kaikille.....

- edellyttää kannanottoa mm. seuraaviin kysymyksiin

- Minkälainen on erityisen tuen ja erityisopetuksen asema ja tavoitteet ja siihen liittyvä työnjako osana aikuiskoulutuksen toimintakulttuuria?
- Millaiset ovat erityisen tuen määritykset ja käsitteet aikuiskoulutuksessa?
- Millaisia ovat erityisen tuen hyvät käytännöt ja kehittämistarpeet aikuiskoulutuksessa?
- Kuinka aikuisopiskelijan erityinen tuki oppimiseen ja opiskeluun toteutuu käytännössä opinpolun eri vaiheissa?
- Mitä ovat opiskelijoiden arviot ja kokemukset erityisestä tuesta ja sen riittävydestä opinpolulla?

Tarvitaan strategia, toimenpide- ja rahoitussuunnitelma!

Erityisen tuen palvelujärjestelmäajattelu – toimintasuunnitelman pohjaksi

